

fondo
galego

de cooperación e solidariedade

MEM-
ORIA
20
21

Edita: Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade

Sede do Fondo Galego: FEGAMP. Área Central, Rúa Varsovia, 4C - 6º, 15703
Santiago de Compostela / Tlf. +34 981 555 999 / Fax +34 981 565 203

Oficina Técnica do Fondo Galego: Centro Cívico Sur, Rúa Luís Braille, 40 - 36003
Pontevedra / Tlf. +34 986 84 34 36 ~ +34 698 144 536
info@fondogalego.gal

Tiraxe: 350

Impresión: Tórculo Comunicación Gráfica, S.A

Deseño gráfico e diagramación: BREO.gal

Fotografías: Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade

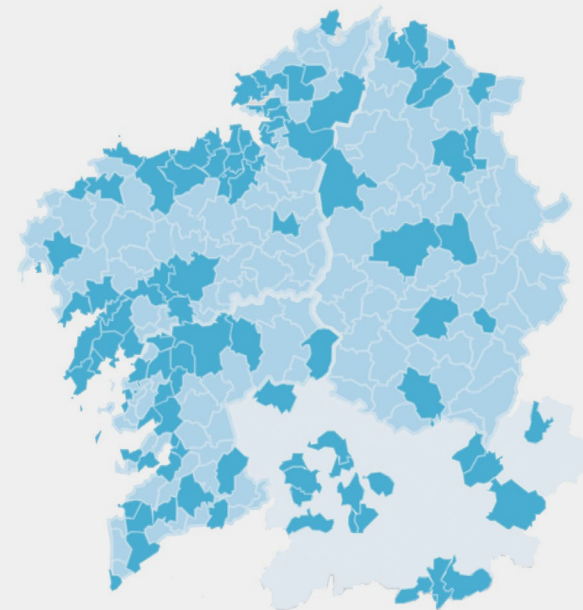
Depósito legal: Vg. 276-2014

O FONDO GALEGO

Traballo en rede

O Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade pechou o ano 2021 cunha base social de **102 concellos e deputacións** que avogan polo cumprimento dos Dereitos Humanos e polo desenvolvemento dos países do Sur Global. Un compromiso que se traduce non só no impulso aos proxectos de cooperación internacional, senón tamén en accións de sensibilización dirixidas á veciñanza para implicala na loita contra a pobreza e as desigualdades.

A apertura progresiva tras os peores momentos da pandemia permitiunos comezar a recuperar a actividade presencial, tan valiosa cando falamos de concienciar sobre outras realidades, aínda que seguimos combinándoa con propostas online, que ofrecen outro tipo de vantaxes para o noso característico traballo en rede. Ao tempo, as **actuacións en Centroamérica, África e Asia** foron recuperando o atraso acumulado pola situación da Covid-19, que requiriu flexibilidade para adaptarse a cada contexto.

Deste xeito, o Fondo Galego puido seguir avanzando no cumprimento da Axenda 2030, tanto favorecendo a súa implementación nos municipios como contribuíndo á consecución dos **Obxectivos de Desenvolvemento Sostible** nos lugares máis desfavorecidos. Son moitos os retos que quedan por diante, pero con este sumamos xa outro ano de solidariedade internacional desde o local. Seguimos!

COOPERACIÓN AO DESENVOLVEMENTO

Proxectos nos países do Sur

Un dos fitos máis destacados do 2021 en materia de proxectos de cooperación internacional foi a resolución da convocatoria de proxectos para ONGD, publicada a finais do 2020. Así, o Fondo Galego investiu un total de 194.325,85€ no apoio a accións de cooperación, e concretamente 99.813€ nos catro proxectos que resultaron aprobados a través da convocatoria, resultando beneficiarias as ONGD Amigos da Terra, Agareso, Solidariedade Internacional e Fundación Vicente Ferrer, para desenvolver os proxectos en Nicaragua, El Salvador, Guatemala e India, respectivamente.

A anualidade, fortemente marcada pola continuidade do contexto de pandemia, deu tamén para apoiar tres accións de axuda de emerxencia en Cuba, Guatemala e coa poboación refuxiada Saharauí, e outros tres proxectos de cooperación directa, dous deles en Mozambique e un terceiro en Guinea Bissau.

Acceso ao dereito a unha vivenda e saneamento para 34 familias rurais desfavorecidas no distrito de Kurnool (India)

ONGD galega: Fundación Vicente Ferrer ~ **Parceiro local:** Rural Development Trust (RDT) ~ **Actividades:** Construción de 34 vivendas co respectivo baño con latrina, sensibilización sobre a importancia da hixiene e saneamento, realización de murais sobre a igualdade de xénero e o empoderamento das mulleres ~ **Grupo beneficiario:** 169 persoas ~ **Axuda concedida:** 25.000€

Dereito á educación para as comunidades indíxenas Ch'orti' da Rexión VII de Jocotán, Chiquimula (Guatemala)

ONGD galega: Solidariedade Internacional de Galicia
Parceiro local: Asociación para el Mejoramiento Habitacional de Guatemala (MejorHa) ~ **Actividades:** Construción e equipamento dunha aula educativa (incluíndo sistema fotovoltaico, un módulo sanitario e un sistema de captación e almacenamento de auga), impulso dun sistema de educación a distancia que permita ás comunidades locais o acceso ao nivel educativo medio ~ **Grupo beneficiario:** 238 persoas ~ **Axuda concedida:** 25.000€

Apoio para a reconstrución e rehabilitación de vivendas de 25 familias damnificadas pola tormenta ETA e IOTA na comunidade de Chibut, no municipio de Carcha Alta Verapaz (Guatemala)

Parceiro local: Pastoral social Cáritas- Diócesis de La Verapaz ~ **Actividades:** reconstrución de 25 vivendas. Grupo beneficiario: 96 persoas ~ **Axuda concedida:** 8.934,52€

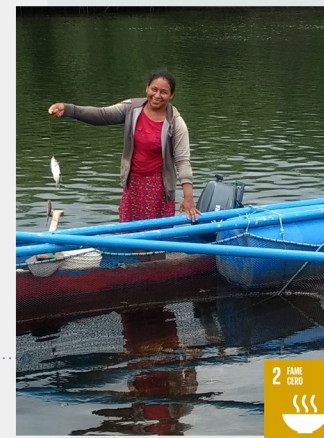
Adquisición de xiringas para vacinación Covid do ensaio de intervención comunitario da cidade de La Habana (Cuba)

ONGD galega: Sodepaz ~ **Parceiro local:** Ministerio de Salud Cuba ~ **Actividades:** Adquisición e envío de xiringas ~ **Grupo beneficiario:** 55.000 persoas ~ **Axuda concedida:** 5.000€

Mulleres lideresas pola defensa e pola sostibilidade ambiental no Departamento de Cuslatán (El Salvador)

ONGD galega: Agareso ~ **Parceiro local:** Asociación Colectiva de Mujeres para el Desarrollo Local (CFDL) ~ **Actividades:** Formación de 75 mulleres en dereitos ambientais e mecanismos comunitarios de participación e defensa dos nosos dereitos, formación en comunicación comunitaria para 25 mulleres ambientalistas e fortalecemento de medios de comunicación comunitarios dos 3 municipios que envolve o proxecto ~ **Grupo beneficiario:** 200 persoas ~ **Axuda concedida:** 24.813,71€

Fortalecemento produtivo e participación efectiva de 9 cooperativas pesqueiras para a mellora da xestión pública no Departamento de Chinandega (Nicaragua)

ONGD galega: Amigos da Terra ~ **Parceiro local:** Fundación Luchadores Integrados al Desarrollo de la Región (LÍDER) ~ **Actividades:** Apoio a 9 cooperativas pesqueiras do Golfo de Fonseca para o cultivo de pargo lunarejo (un peixe de consumo local) en gaiolas flotantes, así como mellorar a xestión pública no sector acuícola-pesqueiro procurando sinerxías coa municipalidade ~ **Grupo beneficiario:** 116 persoas ~ **Axuda concedida:** 25.000€

Caravana de axuda alimentaria para a poboación saharauí

ONGD galega: Solidariedade Galega co Pobo Saharaui (SOGAPS) ~ **Parceiro local:** Media Luna Roja Saharaui ~ **Actividades:** Envío de alimentos e menciñas aos campamentos de persoas refuxiadas saharauís en Tindouf ~ **Grupo beneficiario:** persoas refuxiadas en Tindouf ~ **Axuda concedida:** 4.000€

Apoio á obtención de auga potable na Illa de Pecixe, comunidade de Cassaca (Guinea-Bissau)

Parceiro local: Goberno Rexional de Cacheu ~ **Actividades:** Construción dun pozo de auga con depósito de 4.000 litros, motobomba, sistema de paneis solares e canalización, así como a preparación do sistema de xestión do pozo, no que participará a comunidade ~ **Grupo beneficiario:** 500 persoas ~ **Axuda concedida:** 10.015,27€

Promoción dos dereitos das crianzas dos distritos de Boane e Namaacha (Mozambique)

Parceiro local: Fundação Encontro ~ **Actividades:** Funcionamento de 4 escolas infantís, alimentación para o alumnado, elaboración de diagnose de xénero para garantir a educación en igualdade nos catro centros, así como a sensibilización ás comunidades ~ **Grupo beneficiario:** 1.042 persoas ~ **Axuda concedida:** 15.000€

Construción de vivendas resilientes fronte ao cambio climático en Mozambique

Parceiro local: Asociación Nacional de Municipios de Mozambique (ANAMM) ~ **Actividades:** construción de catro vivendas resilientes para catro familias damnificadas polo paso dos ciclóns Chalane, Eloise e Guambe no municipio de Boane, formación do persoal técnico do municipio de Boane en construción de infraestruturas resilientes, sensibilización á poboación sobre os perigos de construír en lugares pouco seguros ~ **Grupo beneficiario:** 162 persoas ~ **Axuda concedida:** 41.973,12€ ~ **Achega da Xunta de Galicia a través de convenio de colaboración:** 20.986,56 €

SENSIBILIZACIÓN E COMUNICACIÓN

Educación para unha cidadanía global

As actividades do proxecto europeo 'People & Planet' botaron a andar en 2021, despertando un grande interese entre os concellos socios do Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade. Ademais, unha nova colaboración coa ONGD Solidariedade Internacional de Galicia permitiu avanzar na promoción do comercio xusto. Ao tempo, o convenio coa Xunta de Galicia contribuíu a impulsar a localización da Axenda 2030 a través de planificación, formación e webinars informativos.

www.fondogalego.gal > Sensibilización

People & Planet: Un destino común

Concienciar as mozas e mozos europeos sobre as graves consecuencias do cambio climático para que se convertan en axentes de transformación na procura dun mundo máis sustentable é o obxectivo do proxecto 'People & Planet: Un destino común', financiado polo programa DEAR da UE. A iniciativa, que envolve a 19 entidades de oito Estados membros e de Cabo Verde, busca tamén reforzar aos gobernos municipais na promoción de políticas públicas a prol do desenvolvemento sostible, tendo en conta a interdependencia local-global. No primeiro dos catro anos de implementación sentáronse as bases para desenvolver máis de 50 actividades nos concellos socios do Fondo Galego e executáronse as primeiras.

Enquisa sobre cambio climático

Unha das primeiras accións do proxecto consistiu en indagar sobre as preocupacións da xente nova arredor da emerxencia climática a través dunha enquisa online que acadou 752 respostas, a segunda cifra máis alta de todos os países participantes. A análise dos resultados permitirá non só coñecer os hábitos da mocidade, senón tamén canalizar as súas inquedanzas para orientar as actividades de People & Planet e atopar solucións compartidas a estes retos globais.

A implicación directa das mozas e mozos nos problemas ambientais dos municipios e na súa resolución é chave neste proxecto, polo que a mediados de ano os concellos da Guarda, As Neves e Oleiros puxeron en marcha cadanseu Consello Climático Asesor Xuvenil. A cooperativa Dálle que Dálle dinamiza as xuntanzas mensuais, que frutifican na organización de actividades e en recomendacións para o goberno local. Do proceso resultará ademais unha guía sobre estilos de vida sustentables.

Consellos Climáticos Xuvenís

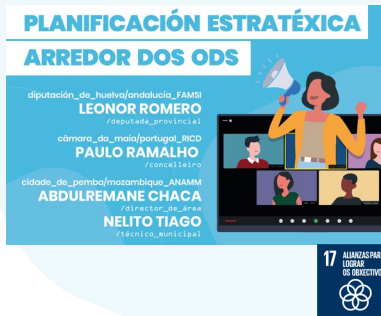

Apagón ambiental

Un total de 24 concellos socios do Fondo Galego uníronse o 5 de xuño ao "apagón" convocado con motivo do Día Mundial do Medio Ambiente. A partir das 23 horas, suspendeuse a iluminación pública de consistorios, prazas, igrexas, torres e outros monumentos co fin de concienciar sobre o consumo enerxético. Ao tempo, aproveitouse para difundir as medidas que tanto as institucións como a cidadanía poden tomar para fomentar o aforro de enerxía e evitar así o impacto ambiental que supón produci-la.

Ciclo de webinars

O ciclo de webinars 'A Axenda 2030 na cooperación municipalista' propiciou o achegamento entre as deputacións e concellos socios do Fondo Galego e os nosos parceiros nos países do Sur Global ou outras entidades de interese para o troco de experiencias en torno aos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. As sesións xiraron arredor da planificación estratéxica a prol da Axenda 2030, incluíndo exemplos de boas prácticas en distintos países, e mais dos ODS 4, 5, 6 e 7, tomando como referencia os proxectos de cooperación en curso.

A alta demanda colleitada na primeira edición do curso 'Localizando a Axenda 2030: O papel clave dos municipios na consecución dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible', levou ao Fondo Galego a ofertar unha segunda convocatoria a través da súa plataforma de teleformación. Rexistráronse corenta solicitudes, das que foron admitidas a metade. A formación virtual prolongouse durante os meses de abril e maio, con profesorado especialista que facilitou tanto a documentación dos catro módulos como as sesións de videoconferencia.

Curso 'Localizando a Axenda 2030'

Certame 'Muros que unen IV'

O IV Certame de murais arredor dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible 'Muros que unen', financiado polo Concello da Coruña, recibiu nesta ocasión 34 obras de 33 artistas. O colectivo Paisajistas, Miguel Méndez 'Avión' e Carmen Seijas gañaron o concurso coas obras 'Calma' (ODS 3), 'Uns bos cimentos non teñen prezo' (ODS 4) e 'O círculo' (ODS 5), pois tratábase de promover a saúde e o benestar, a educación de calidade e a igualdade de xénero. Os deseños plasmáronse no CEIP Concepción Arenal para convidar a reflexión sobre estas temáticas.

O Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade colaborou na iniciativa #AquíeAcoláoXusto da ONGD Solidariedade Internacional de Galicia facilitando a participación de cinco concellos socios nun proxecto de financiación autonómica para promover o comercio xusto, a compra pública ética e, en xeral, o consumo responsable. O proxecto materializouse na obra teatral 'Vaia Tea', que convida a reflexionar sobre o consumo de roupa a través do humor, e a feira 'Comercio con Sentido', sobre a produción e comercialización do café, o cacao e o azucre. As actividades realizáronse nos municipios de Burela, Fene, Moaña, Pontecesures e Viveiro, que participaron nun encontro virtual con persoas expertas e entidades do Sur.

Comercio xusto

Plans de implementación dos ODS

Tras a experiencia piloto do ano anterior, o Fondo Galego continuou apoiando o proceso de localización da Axenda 2030 nos concellos socios ao promover a elaboración doutros tres plans para a implementación dos ODS en municipios de ata 15.000 habitantes. Dos oito que solicitaron asesoramento especializado, Barreiros, Fene e Tomiño resultaron finalmente beneficiados. Da man da consultora Arabías, nos dous primeiros casos, e de Icsem, no terceiro, realizouse o diagnóstico inicial e mais o documento final de planificación.

FORTALECEMENTO E ACCIÓN INSTITUCIONAL

Fortalecémonos, participamos e compartimos!

Fortalecémonos!

A visibilización da transparencia na xestión é un aspecto que merece especial atención para o Fondo Galego, que durante o 2021 aprobou dous documentos de suma relevancia para a vida interna da entidade.

Por unha banda, na Asemblea xeral do 7 de abril foron aprobadas as **instrucións de contratación** da entidade, o documento que regula o proceso de contratación do Fondo Galego, sendo publicado na páxina web para a consulta de calquera entidade ou persoa interesada.

Por outro lado, deuse un paso máis no fortalecemento interno da asociación coa adopción dun **novo sistema para o cálculo das cotas** que anualmente achegan as entidades socias. Este acordo, adoptado na Asemblea Xeral do 28 de outubro, enmárase no contexto do cumprimento da Axenda 2030, que resulta ser un plan de acción a favor das persoas, o planeta, a prosperidade e a paz. Así mesmo, o novo sistema para o cálculo das cotas supón un fito histórico para o Fondo Galego, que, ata a data e desde o ano 2009, mantivo un sistema de cotas baseado no número de habitantes dos concellos socios. Deste xeito, a entidade dá un paso máis adiante no compromiso das administracións locais de Galicia coa cooperación ao desenvolvemento e coa erradicación da pobreza e das desigualdades a nivel global.

O máis salientable e novidoso do novo sistema de cálculo é o criterio adoptado para o establecemento das cotas anuais. Deste xeito, acordouse ter en conta os ingresos propios das administra-

cións locais socias, reflectidos no seu orzamento, sobre os que se aplica unha porcentaxe aprobada pola Asemblea Xeral, co horizonte de acadar o 0,7%. A adopción dun criterio internacionalmente aceptado permite, no entanto, medir os esforzos que realizan as administracións locais galegas en materia de cooperación ao desenvolvemento, esforzo que se precisa coñecer para medir a Axuda Oficial ao Desenvolvemento do conxunto do Estado. Coa adopción deste criterio garántese, ademais, a proporcionalidade do esforzo entre as entidades socias e a transparencia, ao facilitar o seu cálculo.

Así mesmo, o Fondo Galego realizou a solicitude para ser declarada unha entidade de **Utilidade Pública**, da que se agarda ter resposta positiva no 2022.

A nivel interno, e tamén en vista de contribuír a fomentar os procesos de participación e transparencia, realizáronse as **xuntanzas da Rede Municipalista Solidaria**, que tiveron lugar de xeito virtual no mes de febreiro, habendo dúas convocatorias, e conseguindo unha participación do 38% das entidades socias. Os contidos traballados versaron sobre a elaboración do Plan anual de actividades 2021, avaliación do plan anterior e presentación do proxecto People&Planet: un destino común, financiado polo programa DEAR da UE.

Participamos!

Seguindo a práctica habitual, o Fondo Galego participou na reunión anual convocada polo **Consello Galego de Cooperación ao Desenvolvemento** (CONGACODE), órgano de consulta e participación en materia de cooperación ao desenvolvemento a nivel autonómico, con dúas persoas representantes. Na xuntanza, celebrada o 27 de xaneiro, resultou a probada a Estratexia de resposta á Covid-19 da Cooperación Galega.

No entanto, o Fondo Galego volveu participar nunha nova edición do curso impulsado pola Escola Galega de Administración Pública (EGAP) titulado **"A Axenda 2030 para o desenvolvemento sustentable e a súa implementación nas administracións públicas"**, en formato de telepresenza, e no que o Fondo Galego compartiu a súa experiencia e coñecementos no que atinxe á localización da Axenda 2030 nas administracións locais galegas.

Do mesmo xeito, a nosa asociación municipalista estivo representada no **V Congreso de Educación para a Transformación Social**, celebrado durante tres días no mes de novembro na cidade de Vitoria-Gasteiz. A convención, organizada polo Instituto He-go, supuxo unha oportunidade de reflexión e construción colectiva sobre os retos da educación para a cidadanía global.

Mais cómpre destacar, tamén en novembro, a participación do Fondo Galego no **Encontro Estatal do Gobernos Locais e Cooperación Internacional ao Desenvolvemento**. Un foro organizado pola Confederación de Fondos de Cooperación e Solidariedade xunto coa FEMP, o Fondo Andaluz de Municipios por la Solidaridad Internacional e co financiamento da

Dirección General de Políticas de Desarrollo Sostenible. O encontro, realizado de xeito presencial na cidade de Córdoba, erixiuse nun espazo para a reflexión e a aprendizaxe sobre a política pública de cooperación ao desenvolvemento realizada desde as administracións locais, mais tamén para poñer en valor e reivindicar esa cooperación realizada desde o local, nun contexto de reforma da cooperación española. Así, representantes dos concellos de Ames, Lugo e Nigrán viaxaron a Córdoba para compartir as súas iniciativas no marco da cooperación ao desenvolvemento, mais tamén para visibilizar e resaltar o traballo realizado polos Fondos de cooperación, concretamente do Fondo Galego.

Compartimos!

Aludindo ao ODS 17 da Axenda 2030, “alianzas para acadar os Obxectivos”, o Fondo Galego aposta por potenciar o traballo conxunto, en sintonía e coordinación con outros axentes implicados na cooperación ao desenvolvemento, co fin de atopar sinerxías e traballar con maior eficacia para lograr metas comúns. Así, durante o 2021 o Fondo Galego fomentou a alianza coas seguintes entidades:

- **Confederación de Fondos de Cooperación e Solidariedade:** O Fondo Galego ocupa actualmente a Vicepresidencia. A unión e traballo conxunto dos nove Fondos existentes a nivel estatal resulta crucial para a defensa da cooperación municipalista no contexto de reforma da cooperación española.

- **Rede de Autoridades Locais da Lusofonía polos ODS:** Autoridades locais de Galicia, Portugal, Brasil, Guinea-Bissau, Mozambique, Cabo Verde ou São Tomé e Príncipe participaron os días 25 e 26 de novembro no II Foro da Cooperación Municipalista da Lusofonía, que non puido celebrarse en 2020 por mor da pandemia. ‘A localización dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible tras a Covid-19: unha mirada desde o xénero’ foi o título desta edición, organizada polo Fondo Galego co apoio da Xunta de Galicia e en colaboración coa Unión das Cidades Capitais de Lingua Portuguesa (UCCLA). O encontro, convocado arredor do Día Internacional para a Eliminación da Violencia contra as Mulleres, desenvolveuse nunha dobre modalidade: virtual a través de videoconferencia e presencial no Altice Forum Braga (Portugal). As consecuencias do coronavirus sobre as comunidades locais, os retos do municipalismo perante o cambio climático, a igualdade de xénero e o empoderamento das mulleres e nenas ou ruralismo e ODS foron algúns dos temas que centraron as mesas de debate. A delegación galega estivo integrada por representantes de Nigrán, Moaña, Cabanas, Pontedeume e da Deputación de Pontevedra, xunto co subdirector xeral de Acción Exterior e Cooperación Transfronteiriza da Xunta de Galicia, Xosé Lago, que interveu na inauguración.

INFORME ECONÓMICO

As contas claras

A anualidade 2021 reflicte novamente a **estabilidade da asociación municipalista en materia económica, cun incremento dun 33% nos ingresos ao respecto do ano anterior**. Alén dos ingresos que se acadan a través das cotas sociais, destacan os convenios asinados coa Dirección Xeral de Relacións Exteriores e coa UE da Xunta de Galicia para a realización de actividades de sensibilización en Galicia, mais outro para o cofinanciamento dun proxecto de cooperación internacional en Mozambique. Tamén o convenio asinado co Concello da Coruña para o desenvolvemento do concurso de murais 'Muros que Unen', e os ingresos procedentes da subvención da Comisión Europea, para a realización de actividades de sensibilización medioambiental en Galicia dentro do proxecto People & Planet.

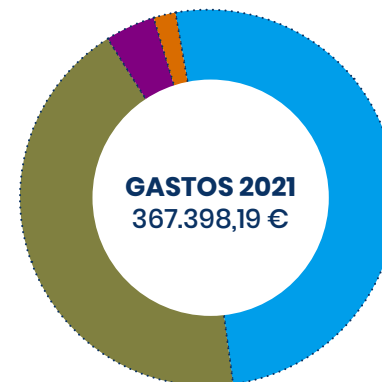
Debido a que os recursos económicos xestionados polo Fondo Galego son na súa totalidade de orixe pública, é esencial dar conta rigorosamente da aplicación dos mesmos para protexer a boa xestión. Por este motivo, a Comisión Executiva, co apoio dunha asesoría externa, fai un seguimento continuado da aplicación dos fondos.

Pero, ademais, calquera administración local ou a propia cidadanía pode ter información sobre a xestión do Fondo Galego a través da páxina web ou contactando directamente coa nosa entidade.

En canto a transparencia, desde o ano 2017 a entidade vese afectada pola Orde HAP/2015/2012, de 1 de outubro, pola que se desenvolven as obrigas de subministración de información previstas na Lei Orgánica 2/2012, do 27 de abril, de Estabilidade Orzamentaria e Sostemento Financeiro (BOE nº240 de 5/10/2012), pola que se establece a obriga de remitir ao Ministerio de Facenda e Administración Pública información de carácter económico-financeiro e de gastos de persoal. Deste xeito, o Fondo Galego rende contas de xeito mensual e trimestral ao Ministerio de Facenda que controla as posibles desviacións.

- Cotas entidades socias:**
177.527,49 €
- Subvención Xunta de Galicia sensibilización:**
60.000,00 €
- Subvención Xunta de Galicia cooperación:**
20.986,46 €
- Subvención Concello da Coruña:**
20.022,79 €
- Subvención Comisión Europea:**
69.654,55 €
- Prestación de servizos:**
266,46 €

- O 50,64%** para proxectos de cooperación internacional ao desenvolvemento
- O 43,18%** para actividades de sensibilización, formación e comunicación
- O 4,28%** para gastos de funcionamento
- O 1,89%** para actividades de fortalecemento da asociación e relacións institucionais

DÉFICIT 2021:
- 18.931,34 €

Escolinha Comunitária de Bhangala
Data: Sexta-feira, 05 de Novembro
Disciplina: língua portuguesa - escrita
tema: Escrita da vogal 'a'

**fondo
galego**

de cooperación e solidariedade

www.fondogalego.gal

comunicacion@fondogalego.gal

Tel. 986 843 436 ~ 698 144 536

Centro Cívico Sur ~ R. Luís Braille 40, 36003 Pontevedra

**XUNTA
DE GALICIA**

cooperacióngalega

CONFEDERACIÓN
Fondos de Cooperación e Solidariedade

**AXENDA
2030**